

In memoriam

C. van der Molen

1927-2005

C.N.M. Renckens

Op het internet condoleanceregister van de NAAV stonden al binnen enkele dagen bijna 30 berichten waarin de Nederlandse acupuncturisten hun droefenis uitspraken over zijn overlijden en zijn wijsheid, pionierschap en grootmeesterschap prezen. Hij werd ook de grootste Nederlandse acupuncturist van de 20ste eeuw genoemd.

Het bestuur van de SNO (Stichting NAAV Opleidingen) ging nog verder en noemde hem 'de enige echte Godfather van de acupunctuur in Nederland'. Ook de Nederlandse artsenvereniging voor Neuraaltherapie volgens Huneke en Regulatietherapie (NVNR) plaatste een rouwadvertentie: de overledene was sinds 1968 in hun midden geweest, was erelid en hij had in 2003 zelfs de Harry Lamers-erepenning ontvangen. De vele vaak persoonlijk getinte boodschappen op het internetcondoleanceregister van de NAAV, die ook spraken van grote eruditie, humor en over een groot leermeester en inspirator, waren vooral afkomstig van arts-acupuncturisten (o.m. Jos Koonen, bekend geworden door de Millemac-affaire) en ook van talrijke biologische tandartsen. Wie deze coryfee dan wel was? Wij spreken hier over Coen van der Molen, arts-acupuncturist en homeopaat, die op 12 april 2005 te IJmuiden overleed op 77-jarige leeftijd.

Aan het In Memoriam op de website van de NAAV ontleen wij de volgende biografische gegevens: Coen van der Molen beoefende de acupunctuur al sinds 1962 in een consultatieve praktijk nadat hij op 34-jarige leeftijd te Leiden in 1961 zijn artsexamen had behaald. Eerder studeerde hij ook te Amsterdam. Al tijdens zijn studie kwam hij in 1960 in aanraking met de acupunctuur en studeerde daarvoor in Wenen, Wiesbaden, Hamburg, Berlijn, Stuttgart en Parijs. Hij kreeg gedurende lange tijd een intensieve training in de elektroacupunctuur volgens Voll (EAV). Deze EAV zou zijn leven lang zijn grote liefde blijven. Men dient zich te realiseren dat het bezoek van Nixon aan China, dat de opbloei van de acupunctuur in het westen ten gevolge zou hebben eerst in 1971 plaatsvond. Volgens zijn bewonderaars bejverde hij zich om een integratie van de acupunctuur in de westerse geneeskunde te bewerkstelligen. In 1973 was hij één van de oprichters van de

C. van der Molen,
durfal op elk gebied

Nederlandse Artsen Acupunctuur Vereniging (NAAV) en was van 1974 t/m 1996 docent bij het NAAV-onderwijs. Aldus de NAAV-site.

In 1979 publiceerde hij zijn *Praktische handleiding in de Acupunctuur*, welk boek in 1999 zijn vierde gewijzigde druk zou bereiken. Het 463 pagina's tellende meesterwerk kost ruim € 90,-. In 1982 publiceerde hij bij dezelfde uitgever (De Tijdstroom, Lochem) zijn eveneens *Praktische handleiding tot de EAV en de B.F.D.*. Dit pareltje zou in 2001 een derde druk beleven en kost - 378 pagina's dik - € 75,-.

Elke beoefenaar van EAV is ook homeopaat en dat gold zeker ook voor Van der Molen, die de keuze van zijn remedies natuurlijk liet afhangen van de Zeigerabfall, zoals die in de EAV gemeten wordt. In 1981 en 1983 schreef hij twee werkjes over homeopathie en fytotherapie, die door VSM werden uitgegeven. Ook de neuraaltherapie had voor hem weinig geheimen.

Hij verdedigde de EAV hartstochtelijk tegen kritiek en stuurde zelfs een ingezonden brief naar het *Actieblad tegen de Kwakzalverij*, toen daarin in 1990 stevige kritiek op die vorm van pseudo-diagnostiek werd geleverd. In die brief (*AtdK*, juni 1990:4-5) stelde hij dat de kritiek van de VtdK een groep artsen en artsorganisaties kopschuw maakte en daardoor de niet-artsen kwakzalvers in de kaart speelde. De VtdK zou zich voortaan beter Vereniging ter Bevordering van de Kwakzalverij kunnen noemen. Ja, humor: daarover beschikte de overledene in ruime mate!

In 2000 werd hij wegens zijn verdiensten voor de acupunctuur in ons land benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Bij die gelegenheid stond de toen 73-jarige een interview af aan het *Noord-Hollands Dagblad* (25 september 2000). Hij vertelde daarin dat hij, zoon van een zeeman van de wilde vaart, reeds op 15-jarige leeftijd arts wilde worden en als jongen al over het hek naar de burens kloem omdat 'de kippen niet in orde waren'. In 1953, op 26-jarige leeftijd, begon hij een huisartsenpraktijk in Alkmaar. Zijn overstap naar de acupunctuur in 1962 was destijds erg riskant en moedig, maar hij was overtuigd van de grote waarde van de Chinese naaldkunst. Tot zijn verdiensten rekende hij het ook dat hij 'de acupunctuur in het ziekenfondspakket had gekregen'. Andere onduidelijkheden uit het interview zijn dat 'de homeopaat in de jaren zeventig toevallig in aanraking kwam via een Rotterdams orthopedisch chirurg, die een vrouw met een verzakking en hartklachten met een fantastisch resultaat'. Zijn belangrijkste opponent was 'nog altijd de Bond tegen de Kwakzalverij', maar de resultaten van de acupunctuur bij chronische kwalen als hoge bloeddruk, ADHD, voedingsallergie, versleten knieën etc. zijn echt onovertroffen.

Als wij de mededelingen over Van der Molens carrière leggen naast die van de NAAV-site dan zien wij merkwaardige verschillen. Volgens hemzelf werd hij huisarts in 1953, maar volgens NAAV studeerde hij eerst in 1961 af. Even voor u nagekeken in het zeer betrouwbare *Geneeskundig Adresboek 2003/2004* en dat meldt als afstudeerjaar 1961! En kwam hij nu in de jaren zeventig in aanraking met de Chinese acupunctuur of begon hij daarmee al in 1962? Gooit u het maar in mijn pet en - als je al liegt over je afstudeerjaar en het begin van je droomcarrière - hoe betrouwbaar kan zo'n Godfather dan verder zijn geweest? Bange vraag, die schreeuwt om een gedegen biografie.

Peter Brusse, die in de *Volkskrant* net begonnen is met een serie necrologieën van 'onbekende mensen met een passie', besprak het leven van Van der Molen nogal onkritisch en noemde hem een 'durfal op elk gebied'. Hij meldde nog dat de jonge Coen al een experimenterende durfal was, die o.a. met een paraplu van het dak sprong. Zijn moeder was ook al geïnteresseerd in de homeopathie. Toen hij later eens in het ziekenhuis lag, smokkelde zijn vrouw een acupunctuur-apparaat naar binnen, waarop zijn fractuur veel sneller genas dan de chirurg had voorspeld! Brusse vermeldde ook nog dat Van der Molen tijdens zijn studie zijn liefde voor de homeopathie en acupunctuur geheim hield, uit angst dat zijn hoogleraren hem zouden laten

zakken. Van der Molen was ook een diepgelovig mens met altijd 'de bijbel naast zijn stoel'. Aldus Brusse in de *Volkskrant* van 23 april 2005.

Zij bewonderaars spraken ook vol lof over zijn boeken en vele publicaties. Wij konden ons niet herinneren veel van hem gelezen te hebben, maar Pubmed bracht licht: er bevindt zich in die collectie welgeteld één referentie van onze geleerde acupuncturist: een brief uit 1988 aan het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, tezamen met de biologische tandarts Fred Neelissen namens de NAAV, over de gevaren van amalgaamvullingen in het gebit. De rest van zijn 'publicaties' zijn natuurlijk verschenen in organen als het *Ned Tijdschrift voor Integratieve Geneeskunde*, waarin zelfs Sikes haar artikelen kwijt kan, en die blijven voor de doorsnee medicus verborgen. Om onze lezer toch even een indruk te geven van het type medisch proza dat wijlen Van der Molen placht te produceren, volgt hieronder een korte paragraaf uit zijn acupunctuurleerboek, gewijd aan de behandeling van sinusitis (voorhoofdsholteontsteking, red.):

'Deze aandoening wordt veroorzaakt door een aanval van Wind en Kou op de longen. Dit orgaan heeft een verbinding met de buitenwereld door de neus. Door de Wei Qi verandert de Wind-Kou in Wind-Hitte. Daardoor kan de long voor het verspreiden en dalen van de Long Qi deze functie niet vervullen en treedt er een blokkade op. De Hitte stijgt op en verstopt de neus. Door de Hitte worden lichaamsvloeistoffen gebruikt en wordt het slijm in de neus dikker. De pols is snel en de tong rood met geel beslag. Verspreidt het slijm een nare lucht en ontstaat er een nare smaak in de mond met gebrek aan eetlust dan is de milt en maag aangedaan en ontstaat Flegma en een glijdende pols. Dit bemoeilijkt de therapie, omdat in de controlecyclus van de vijf-elementenleer de lever de long gaat beïnvloeden, wat een tegengestelde controle is, 'het verachten'.

Therapie: Di. 20, Bl.2, BM 2, Yintang, Lo. 7, Di.4. Lo. 7 laat de Qi van de long beter functioneren en vermindert de invloed van de pathogene Wind. Di. 4 en Di. 20 verminderen de Hitte in de long en in de neus. BM 2, Yintang is het meesterpunt voor het openen van de neus. Bij erg veel slijm: Ma. 40, zo nodig Ga. 20 en Le. 2.'

Hieraan kunnen wij niets meer toevoegen. Dat Coenraad van der Molen, een geharnast én geridderd acupuncturist, moge rusten in vrede. ●